

Hospodářský (ekonomický) cyklus

je přirozené a zákonité střídání fáze vzestupu a poklesu ekonomiky. Každý dílčí cyklus je ojedinelý svojí délkou, rychlostí růstu i hloubkou poklesu.

Konjunktura

je vzestup (růst) ekonomiky. Někdy se však tento výraz používá jen pro označení vrcholné fáze ekonomického cyklu, která předchází fázi poklesu.

Recese

je pokles ekonomiky. Definuje se jako období, kdy ekonomika klesá v několika po sobě jdoucích obdobích (např. měsících nebo čtvrtletích). Recese může být následována stagnací, tedy situací, kdy se nic neděje a ekonomika neklesá ani neroste. Nebo dokonce tzv. stagflací, kdy ekonomika stagnuje, ale přesto roste míra inflace (viz dále).

Inflace

je všeobecný nárůst cenové hladiny. Jejím důsledkem je postupné znehodnocování peněz, protože pokud cena nějakého zboží roste, mohu si ho dnes za stejnou částku koupit více než třeba za rok. Inflace se měří na tzv. spotřebním koši, což je omezený soubor výrobků a služeb, který lidé nejčastěji nakupují. Bez tohoto zjednodušení by se inflace vůbec nedala měřit.

Deflace

je všeobecný pokles cenové hladiny. Platí tedy přesný opak toho, co bylo řečeno u inflace. Často se považuje za škodlivou, je to však přirozený důsledek hospodářských cyklů.

Příčiny hospodářského cyklu

mohou být následující:

- nerovnoměrný technologický vývoj
- hospodářská a sociální politika státu (legislativa, daně)
- zahraničně politické vztahy (změna politického systému, válečný stav)
- zahraničně ekonomické vztahy (uvalení hospodářských sankcí)
- přírodní katastrofy (záplavy, extrémní sucha, zemětřesení)
- očekávání investorů, výrobců i nakupujících
(jejich ochota investovat a utrácet nebo naopak snaha držet peníze a spořit)
- a mnoho dalších vlivů

Přehřívání ekonomiky

je fáze příliš rychlého růstu hospodářství (ekonomiky). Nastává v případě, že „teoretický“ růst ekonomiky (dle ekonomických ukazatelů) nekoresponduje se skutečným růstem kupní síly. Tomuto jevu se také někdy říká „ekonomická bublina“.

Příčiny mohou být následující:

- a) investoři mají nereálná očekávání, proto masivně investují a tím **tlačí ceny vzhůru**
- b) zaměstnanci se chtějí mít lépe, požadují vyšší mzdy, pak více utrácejí a tím **tlačí ceny vzhůru**
- c) lidé se zadlužují, proto nakupují i to, na co by jinak neměli a tím **tlačí ceny vzhůru**
- d) jsou poskytovány dotace a pobídky, které motivují firmy k realizaci projektů, které by jinak být realizovány nemohly a tím **tlačí ceny vzhůru**

Každé přehřátí ekonomiky tedy nutně doprovází **inlace**, která postupně znehodnotí kapitál investorů, mzdy zaměstnanců i úspory domácností a vede k poklesu kupní síly a neschopnosti dlužníků dostát svým závazkům. Dále dojde k převisu nabídky nad poptávkou (na trhu je nadbytek zboží, které nikdo nechce nebo na něj nemá peníze). To vše je příčinou ekonomické recese.

Zapamatujte si, že...

1. Nic netrvá věčně, ani ekonomický růst (ale ani pokles).
2. Recese není třeba se bát. Je to ozdravný proces, který „vyčistí“ ekonomické prostředí.
3. Každá ekonomická bublina jednou praskne. Ale je lepší u toho raději nebýt.